

Toekomstvisie Groen Gemeente Oost Gelre

0. INHOUDSOPGAVE

0	Inhoudsopgave	16
1	Voorwoord	18
1.1	Achtergrond	20
2	Belang en betekenis van groen	22
2.1	Groen in de Toekomstvisie 2020	24
2.2	Groen in Oost Gelre	26
3	Strategische visie	28
3.1	Kernthema; kwaliteit versus kwantiteit	3
3.2	Deelthema; relatie met het landschap	4
3.3	Deelthema; avontuurlijk en natuurlijk spelen	4
3.4	Deelthema; diversiteit en identiteit	4
3.5	Deelthema; natuur en ecologie	4
3.6	Deelthema; duurzaamheid	5
3.7	Deelthema; burgerparticipatie	5
3.8	Deelthema; organisatie en uitvoering	5
3.9	Groenvisie	5
3.9.1	Groen type	5
3.9.2	Gebruiksfunctie	5
3.9.3	Ruimtelijke functie	11
4	Toekomstbeeld	12
4.1	Gehele gemeente	12
4.2	Per kern	12
4.2.1	Lichtenvoorde	12
4.2.2	Groenlo	14
4.2.3	Mariënvelde	16
4.2.4	Zieuwent	18
4.2.5	Harreveld	20
4.2.6	Lievelede	22
4.2.7	Vragender	24
4.2.8	Zwolle	26
	Bijlage 1	29
	Waarde van groen in Oost Gelre	29
	Buitengebied	29
	Binnen bebouwde kom	29
	Lichtenvoorde	30
	Groenlo	31
	Mariënvelde	32
	Zieuwent	33
	Harreveld	34
	Lievelede	35
	Vragender	36
	Zwolle	37

Toekomstvisie Groen Oost Gelre

Voor:

eindversie

Datum:

6 september 2010

project:

Toekomstvisie Oost Gelre

Voor:

Gemeente Oost Gelre

Werkgroep toekomstvisie groen
in samenwerking met:

BTL Advies,
Oisterwijk

1. VOORWOORD

1.1 Achtergrond

In januari 2007 heeft de raad van Oost Gelre ingestemd met nieuwe organisatorische en financiële kaders voor het beheer van het openbaar groen. Verder is de kwaliteit in beelden vastgesteld. Daarbij heeft de raad aangedrongen op een visie voor het openbaar groen. In 2008 is door middel van een enquête voor een burgerpanel en een maatschappelijke discussie ('Toekomstvisie Oost Gelre 2020') de inwoners gevraagd naar hun visie op groen.

Nu ligt het resultaat van de interactie met de inwoners voor in deze visie.

In dit document formuleert de gemeente haar strategische visie omtrent het openbaar groen. De visie dient als basis voor beleid, geeft kaders aan voor de inrichting, handreikingen voor kwaliteitsdifferentiatie tussen kernen en deelgebieden en geeft een onderbouwing voor de toe te passen kwaliteitsniveaus.

De toekomstvisie Groen richt zich op het openbaar groen binnen de kernen. De kaarten van de toekomstvisie zijn niet uitputtend. Niet al het openbaar groen is aangegeven, alleen de belangrijkste en meest beeldbepalende objecten zijn opgenomen. Het groen buiten de kernen is grotendeels buiten beschouwing gelaten. Niet te min is het buitengebied, net als het particulier groen van groot belang voor het groene uiterlijk van Oost Gelre.

2. BELANG EN BETEKENIS VAN GROEN

2.1 Groen in de Toekomstvisie 2020

In de toekomstvisie van Oost Gelre voor 2020 komt het groen op verschillende punten terug. In de vlinder van Oost Gelre is dat gevisualiseerd middels de iconen boom en libel en niet te vergeten, de vlinde zelf.

- De groene uitstraling van Oost Gelre neemt in de toekomstvisie 2020 een belangrijke plaats in, niet alleen in het landelijk gebied, maar ook binnen de bebouwde kommen. Spelen, recreëren, rust en natuurbeleving staan centraal. De groene omgeving draagt bij aan het prettige leefklimaat van de gemeente. Buiten spelen, recreëren en sporten in de buitenlucht, het draagt allemaal bij aan de unieke sfeer van Oost Gelre.
- Voor Oost Gelre is niet alleen het totaal oppervlak groen van belang, maar ook de kwaliteit van het groen. Van representatief tot natuurlijk, kwalitatief hoogwaardig groen dat past bij de omgeving is in deze gemeente altijd dichtbij.
- Participatie in onderhoud en ontwikkeling van het groen door burgers is een belangrijk speerpunt voor de gemeente. Gezamenlijk zorg voor het openbaar groen draagt bij aan het versterken van de gemeenschapszin.

Deze uitgangspunten uit de toekomstvisie Oost Gelre 2020 vormen de basis voor deze toekomstvisie groen.

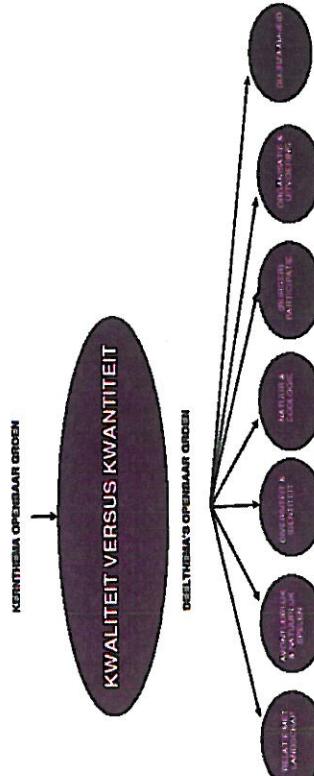
2.2 Groen in Oost Gelre

Uit de inwonersenquête blijkt dat de bewoners tevreden zijn over de kwaliteit van het openbaar groen in de gemeente Oost Gelre. Ook de hoeveelheid openbaar groen, de kwaliteit, wordt als goed ervaren. De gemeente Oost Gelre is een groene gemeente en wil dat ook in de toekomst blijven. Aan die wens kan op verschillende manieren invulling worden gegeven. Hierbij speelt de wisselwerking tussen kwaliteit en kwantiteit van groen een centrale rol. Naast de inwonersenquête zijn de verschillende dorpsplannen van belang als input voor dit document.

Naast het centrale thema kwaliteit versus kwantiteit spelen wordt de rol van het groen in zeven deelthema's omschreven:

- de relatie tussen het openbaar groen en het omringende landschap (relatie kern-landschap),
- avontuurlijk en natuurlijk spelen,
- diversiteit en identiteit,
- natuur en ecologie,
- burger participatie,
- organisatie en uitvoering,
- duurzaamheid.

Voor een beknopte beschrijving van de huidige groenstructuur per kern verwijzen wij u naar de bijlage.

3 STRATEGISCHE VISIE

3.1 Kernthema; kwaliteit versus kwantiteit

Het thema kwaliteit versus kwantiteit is een belangrijk afweging voor het openbaar groen van de gemeente Oost Gelre.

De gemeente heeft een groot areaal aan openbaar groen. Tevens heeft het openbaar groen (lokaal) een hoog kwaliteitsniveau. Oost Gelre wil haar groene uitstraling in de toekomst behouden en zo mogelijk versterken. Om dit efficiënt, duurzaam en toekomstgericht in te vullen is een duidelijke benadering van het thema kwaliteit versus kwantiteit noodzakelijk.

Het groen in de gemeente is te onderscheiden naar drie typen, 1, 2 en 3. Binnen één type vallen groenobjecten met vergelijkbare schaal, omvang, gebruik, gebruik en uitstraling. Ieder type groen heeft haar eigen specifieke kenmerken met betrekking tot kwaliteit en kwantiteit. De groentypes zijn op de kaartjes in hoofdstuk 4 opgenomen.

Onder type 1 groen vallen de bijzondere locaties, openbaar groen met een bijzonder hoge kwaliteit maar van een duidelijk beperkte omvang. Deze locaties zijn de visitekaartjes van de gemeente op het gebied van openbaar groen. Sommige locaties vervullen al duidelijk deze functie, andere locaties vormen op dit gebied nog een opgraving. Iedere kern heeft in principe minimaal één type 1 locatie, meestal gekoppeld aan het hart van de kern.

Kenmerkend voor type 1 locaties is een hoogwaardige beplantingskeuze met een combinatie van bloeiende vaste planten, heesters en bomen. Ook vormbomen passen bij dit type groenobject. Onder dit type groenlocaties vallen:

- de vesting en de entrees van de vesting van Groenlo
- het centrum en de entrees van Lichtenvoorde,
- de omgeving van het station en de kerk van Lievelde,
- de omgeving rond de kerken van Vragender, Zieuwent, Harreveld en Mariënvelde en in de kern van Zwolle.

Openbaar groenobjecten aangemerkt als **type 2**, bestaan uit verzorgd groen met een structuurmatig karakter. Denk hierbij aan het openbaar groen langs de toegangswegen van de verschillende kerken en het groen in de wijken.

Type 3 komt overeen met grotere groenvlakken met een meer extensief karakter. Bomen, (bloeiende) heesters en gras bepalen hier het beeld. Vormbomen passen niet in dit type. Dit type groen sluit qua sfeer en uitstraling het beste aan op het buitengebied.

De grote wijkparken in Groenlo en Lichtenvoerde vormen een goed voorbeeld van type 3 openbaar groen. Op deze locaties ontstaat de mogelijkheid om het openbaar groen een extra thema mee te geven. In de volgende paragrafen worden de deelthema's een voor een behandeld.

Type 3 groen

Type 2 groen

Type 1 groen

3.2 Deelthema; relatie met het landschap

Openbaar groen kan worden ingezet om de relatie tussen kern en landschap te versterken. Het openbaar groen dient dan als intermediair tussen kern en landschap en bezit de volgende eigenschappen:

- inrichting van het groen sluit aan bij het landschap,
- gebruik van landschappelijke soorten en inheems plantmateriaal,
- gebruik van landschapselementen zoals bosschages, knotbomen, houtwallen, singels en poelen.

Openbaar groen met het deelthema “relatie met het landschap” biedt eveneens kansen voor het vergroten van de ecologische waarde, biodiversiteit van het groenobject en voor combinaties met natuurlijk spelen.

3.3 Deelthema; avontuurlijk en natuurlijk spelen

Openbaar groen heeft een belangrijke rol als aantrekkelijke en veilige speelomgeving voor kinderen. Niet iedere locatie is geschikt voor avontuurlijk en natuurlijk spelen. De volgende aspecten zijn van belang:

- omvang of de oppervlakte van de locatie; succesvol avontuurlijk spelen heeft (letterlijk) ruimte nodig,
 - locatie aansluitend bij het landschap of openbaar groen met een landschappelijk karakter,
 - locaties gekoppeld aan de doelgroep, aan de rand van woonwijken met veel kinderen of bij school.
- Openbaar groen met het deelthema “avontuurlijk en natuurlijk spelen” biedt eveneens kansen voor het vergroten van de beleefwaarde van ecologisch groen of groen met een landschappelijk karakter.

3.4 Deelthema; diversiteit en identiteit

De kwaliteit van het openbaar groen in de verschillende kernen wordt versterkt door aandacht te besteden aan de identiteit van de kern. Door accenten aan te brengen en te letten op plantkeus wordt bijgedragen aan deze identiteit. Diversiteit wordt met name in de

grottere kernen en op accentlocaties bevorderd. De toepassing van vaste planten, bollen en bloeiende heesters dragen bij aan een kleurig en aantrekkelijk beeld.

3.5 Deelthema; natuur en ecologie

Openbaar groen kan naast de bekende sierwaarde ook een ecologische rol vervullen. Met de juiste inrichting kan het openbaar groen een waardevolle bijdrage leveren aan de ecologische rijkdom van een gemeente (biodiversiteit). Hierbij gaat het niet zo zeer om de grote ecologische waarden, bekend van de ecologische hoofdstructuur. Maar juist om kleine ecologische waarden zoals poelen voor amfibieën, ruige grasbermen voor rupsen en vinders en bosjes ten behoeve van stuwelvogels. Locaties in het openbaar groen die geschikt zijn voor een ecologische invulling bieden de volgende kansen:

- inrichting is gericht op “kleine” natuur, ecologisch bermbeheer, aangepast maairegime,
- landschappelijk beplanting, poelen, sloten, natuurlijk soorten,
- combinatiemogelijkheden met het deelthema avontuurlijk en natuurlijk spelen,
- combinatiemogelijkheden met het deelthema relatie met het landschap.

Relatie met landschap

Natuur en ecologie

Relatie met landschap

Avontuurlijk en natuurlijk spelen

3.6 Deelthema; duurzaamheid

Groen kan een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van een duurzame samenleving in Oost Gelre. Duurzaamheid is niet toe te wijzen op één type, soort, locatie of schaalniveau van het openbaar groen. Duurzaamheid en groen kunnen altijd en overall samengaan en daarmee meerwaarde bieden. Hiermee wordt gekeken naar drie niveaus:

1. In de dagelijkse uitvoering van het werk kan duurzaam werken gestimuleerd worden. Dit gaat om het juist uitvoeren van werkzaamheden (vakmanschap), voor komen van meststoffen en chemische bestrijdingsmiddelen en de inkop van duurzaam geteeld plantmateriaal. Onder meer deze eisen zijn opgenomen in de eisen van Senter Novem (duurzaam inkopen groenvoorzieningen). Op basis hiervan heeft de VNG afgesproken dat gemeentes in 2010 75% duurzaam inkopen en per 2015 100%.
2. Duurzaam groen vereist dat in de voorbereiding een door kijk naar de toekomst wordt gemaakt. De geschiktheid van het groen wordt beoordeeld op de gehele levenscyclus van aanleg, beheer en renovatie. Dit kan leiden tot eventuele aanpassingen in de inrichting, waardoor het milieu, de functievervulling en/of de kosten hier voordeel bij hebben.
3. In besluitvorming, visievorming en het voortraject is het van belang voldoende ruimte te reserveren voor het groen voor een robuuste en sterke groenstructuur. Uitgangspunt is dat het openbaar groen als zelfstandige eenheid voldoende bijdraagt aan de ruimtelijke kwaliteit en de gebruiksfuncties. Snippergroen wordt daarbij voorkomen.
4. Bomen vormen de structurele basis van het openbaar groen en het landschap. De aanplant en herplant van bomen en boomstructuren op ruime standplaatsen verzekeren een solide basis voor de toekomst. Hiervoor zijn investeringen noodzakelijk. Dit houdt ook in dat we langs wegen nieuwe ruimte moeten creëren voor bomen, ook in het buitengebied. Met name in het buitengebied staat de ruimte voor laanstructuren onder druk door intensief weggebruik, wegverbredingen, aanleg van kabels en leidingen.

3.7 Deelthema; burgerparticipatie

De burgerparticipatie kan op de volgende wijze worden ingestoken:

1. onderhoud van openbaar groen;
2. structureel betrekken van inwoners bij (her)inrichting en beheer

1. Onderhoud aan openbaar groen.

Groenonderhoud door derden door derden is haalbaar als grote areaLEN aan georganiseerde partijen kan worden uitbesteed en een zekere mate van continuïteit is gegarandeerd. Gedacht kan worden aan agrarische natuurverenigingen en belangenverenigingen (dorpsbelangen, ondernemers en buurtverenigingen).

Verder kan worden onderzocht of de sterlocaties door belangengroepen (dorpsbelangen, middenstandsverenigingen e.d.) kunnen worden onderhouden.

2. Structureel betrekken van inwoners bij inrichting en beheer

Bij zowel (her)inrichting als beheer worden de inwoners actief betrokken. In de voorbereiding van inrichting- en renovatieplannen worden inwoners tijdig uitgenodigd om mee te denken en keuzes te maken binnen duidelijk vastgestelde kaders. De keus voor een bepaalde variant van het groen wordt gemaakt binnen vooraf bepaalde kaders m.b.t. gebruiksfuncties, ruimtelijk functie en kwaliteit van het groen, begrijpelijk uitgewerkt voor de doelgroep.

Ten aanzien van het beheer worden inwoners structureel geïnviteerd om feedback te geven op de feitelijke situatie van het onderhoud. Daarvoor wordt voor de kern een of meerdere inwonersplatforms ingesteld.

3.8 Deelthema; organisatie en uitvoering

De toekomstvisie groen vormt de basis voor de huidige en toekomstige ontwikkelingen in de gemeente Oost Gelre. Voor het realiseren van de doelen –van behoud van groene kwaliteiten tot verbetering van het toekomstbeeld- is de daadwerkelijke organisatie, aansturing en uitvoering in het groen onontbeerlijk.

De organisatie begint bij het opzetten van een ontwerp en het technisch uitwerken en wordt in de praktijk gebracht door het fysiek te realiseren. Het kan hierbij gaan om nieuwe aanleg,

maar ook om het in stand houden van de huidige (gewenste) situatie, middels onderhoud. Om dit te bereiken moeten alle partijen (intern en extern) dezelfde doelen en werkwijze nastreven. Overleg met de inwoners komt daarbij structureel op de agenda.

In 2009 is met Hameland een dienstverleningsovereenkomst gesloten. Hameland verzorgt tot 2020 het openbaar groen voor het grootste deel in de gemeente. De samenwerking met Hameland is intensief. Vanaf 2011 wordt gezamenlijk een beeldbestek opgesteld en vanaf 2012 staan de kwaliteitseisen van het openbaar groen centraal in het beheer.

3.9 Groenvisie

In hoofdstuk 4; Toekomstbeeld, is de groenvisie voor Iedere kern afzonderlijk beschreven. Voor ieder groenobject kan aan de hand van drie stappen de gewenste inrichting voor de toekomst worden geduid.

- De eerste stap bestaat uit de bepaling van het **type groen**: 1,2 of 3.
- Met de tweede stap wordt de **gebruiksfunctie** van het groenobject aangegeven.
- In de derde stap wordt **ruimtelijke functie** het object bepaald.

3.9.1 Groen type

De meest kenmerkende groenelementen van de gemeente Oost Gelre staan aangegeven op de visie kaart als lijn, vlak of punt. De kleur van het groenelement correspondeert met het type groen:

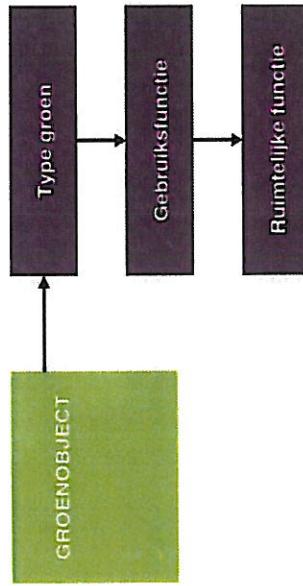
- type 1 groenobjecten staan aangegeven in rood,
- type 2 groenobjecten staan aangegeven in paars,
- type 3 groenobjecten staan aangegeven in groen.

Groenobjecten van **type 1** staan op de kaart aangegeven als rode sterren en vlakken. Onder type 1 groen vallen de bijzondere locaties, openbaar groen met een bijzonder hoge kwaliteit, maar van een beperkte omvang. Deze groenobjecten vormen de spreekwoordelijk kers op de taart. Iedere kern heeft in principe minimaal één type 1 locatie, meestal gekoppeld aan het hart van de kern. Kenmerkend voor type 1 groenobjecten is een hoogwaardige beplantingskeuze met een combinatie van bloeiende vaste planten, heesters

en bomen. Denk hierbij aan fraaie perken met vaste planten en bloeiende heesters in het hart van een kern, bij de kerk, rond een monument etcetera.

Groenobjecten van **type 2** staan op de kaart aangegeven als paarse lijnen en vlakken. Een voorbeeld hiervan is de wegbegeleidende beplanting en het groen in de wijken. Het groen bestaat overwegend uit heestenvlakken, vaste planten, gazonen en bomen.

Type 3 groenobjecten staan op de kaart als groene lijnen en vlakken. Deze groenobjecten hebben een overwegend landschappelijk en extensief karakter. Denk hierbij aan bosschages, bomen, ruig gras (bermen).

3.9.2 Gebruiksfunctie

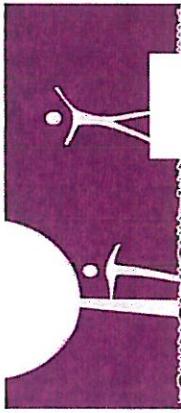
Waterberging

De gebruiksfunctie waterberging correspondeert met diverse locaties waar regenwater wordt vastgehouden. Een voorbeeld hiervan is het Wentholtpark in Lichtenvoerde en de wadi in Vragender. Deze groenobjecten hebben een extensief kwaliteitsniveau.

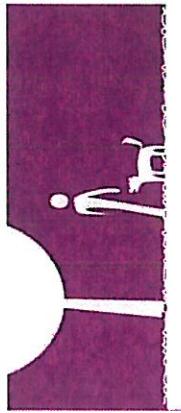
- Spelen
- De gebruiksfunctie avontuurlijk en natuurlijk spelen komt in Oost Gelre voor binnen de grote areaLEN van groenTYPE 2 en 3. Om avontuurlijk en natuurlijk spelen te stimuleren worden op deze locaties speelaanleidingen geboden die uitnodigen tot spelen, ontdekken en natuurbeleving.

- Natuurbeleving
Bij objecten in het openbaar groen met de gebruiksfunctie natuurbeleving is de inrichting en het beheer van het groenobject gericht op ervaring van natuur en landschap. Dit kan zeer subtiel, door middel van doorzichten en het aan dragen van visuele relaties of meer nadrukkelijk middels informatiepanelen of een natuurgeleidingpad. Voor het openbaar groen van Oost Gelre gelden altijd realistische en kleinschalige natuurdoelen die passen bij het openbaar groen van de gemeente. Natuur is dan ook geen doel op zich, maar een extra bonus door slimme combinaties te realiseren. Bijvoorbeeld bomenrijen die tevens vleermuizen helpen bij de oriëntatie, bloemrijke bermen die vlinders aantrekken.

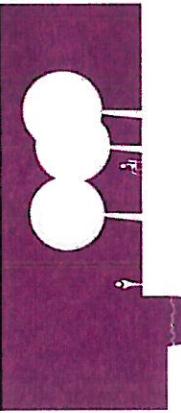
Spelen

- Recreëren en verblijven op lokaal niveau
Recreëren en verblijven op lokaal niveau

- Recreëren en verblijven in historische groen van bovenlokaal niveau
Recreëren en verblijven in historische groen van bovenlokaal niveau

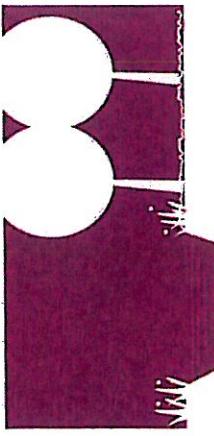
Natuurbeleving

- Recreëren en verblijven lokaal niveau
De gebruiksfunctie recreëren en verblijven op lokaal niveau is gekoppeld aan veel verschillende elementen binnen de gemeente. Het betreft zowel sterlocaties op plusniveau, als lijnen en vlakken op normaal niveau. Het gaat hierbij om het gros van het openbaar groen, dicht bij de mensen in de directe leefomgeving.

- Recreëren en verblijven bovenlokaal niveau
Deze gebruiksfunctie correspondeert met de vestingwerken van Groenlo. De wallen, waterpartijen en de resten van de vesting zijn vanwege het historische karakter en de bijzondere groene uitsstraling van groot belang, niet alleen voor Groenlo, maar ook voor de gehele regio. De vesting als geheel en de entreepunten van de vesting kunnen een extra kwaliteitsimpuls gebruiken. Voor het groen op deze locaties geldt: Kwaliteit staat voorop. Ook de kern van Lichtenvoorde en het gebied rond 't Hof hebben deze potentie.

Waterberging

3.9.3 Ruimtelijke functie

Hierbij worden de volgende mogelijkheden onderscheiden:

- I Begeleiden; zoals wegbeplanting in de vorm van een laan, een haag of repeterende losse groepjes heesters langs een pad.
- II Oriënteren; groenobjecten met een oriënterende functie vormen een "landmark" een oriëntatiepunt in de omgeving. Dit kan een markante boom bij een kruising zijn (bij de rode beuk links af) of een bijzonder ingerichte plek (bijvoorbeeld het kerkplein of de rotonde). Veel van de openbaar groen objecten met een oriënterende functie vallen onder het plus kwaliteitsniveau. Dit zijn de markante groenlocaties in de gemeente.
- III Inpassen; groenobjecten met de functie inpassen zijn ingericht om bepaalde (bebouwingstructuren) beter in te passen in de omgeving. Zoals bijvoorbeeld groenstructuren bij bedrijventerreinen en uitbreidingswijken op de overgang naar het landschap.
- IV Verbinden; bijvoorbeeld een groenobject als verbinding tussen twee bestaande structuren. Dit kan een punt (sterlocatie), lijn, of een vlak zijn.
- V Scheiden; groenobjecten hebben een extra waarde wanneer zij potentieel storende functies van elkaar scheiden. Bijvoorbeeld een dichte beplantingsstrook tussen een woonwijk en een drukke verkeersweg.
- VI Ruimte bieden; groenobjecten kunnen ook ruimte bieden. Denk hierbij aan (grote) open groene ruimte die ruimte bieden aan sport en spel, van trapveldje tot aan circusterrein. Essentieel daarbij is open ruimte die multifunctioneel gebruikt kan worden.

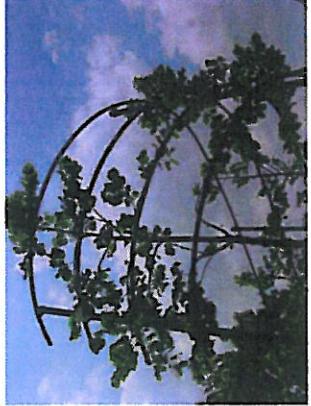
Begeleiden

Oriënteren

Verbinden

Inpassen

Scheiden

Ruimte bieden

4 TOEKOMST BEELD

4.1 Gehele gemeente

In dit hoofdstuk staat het gewenste toekomstbeeld voor het openbaar groen in de gemeente Oost Gelre per kern omschreven. Het groene toekomstbeeld voor de gemeente Oost Gelre weerspiegelt de ambitie van de gemeente. Oost Gelre ziet haar openbaar groen als kwalitatief hoogstaand, authentiek, kleurrijk, functioneel en duurzaam.

De inrichting van het openbaar groen past bij het kleinschalige en landelijke karakter van de gemeente als geheel maar biedt ook ruimte voor de eigen identiteit van de verschillende kerken. Die eigen identiteit komt onder meer tot uiting in het kleurrijke karakter van het groen op de bijzondere locaties, in het centrum van de verschillende kerken en bij de entrees.

4.2 Per kern

4.2.1 Lichtenvoorde

De diverse parkzones van Lichtenvoorde vormen grote groenvakken die de kern aan alle kanten verbinden met het landschap. Deze parken hebben een landschappelijk karakter en bieden ruimte aan natuurbeleving en avontuurlijk en natuurlijk spelen.

Brede groene bermen en randen begeleiden de hoofdontsluiting. Dit groen heeft vaak een bijzonder karakter. Door de toepassing van vaste planten, verschillende soorten bloeiende heesters en diverse boomsoorten past het groen bij de hoogwaardige uitstraling van Lichtenvoorde.

De sterlocatie 't Hof tussen de noordelijke en de zuidelijke spie vormt het groene hart van Lichtenvoorde. Deze locatie met een bijzondere hoogwaardige inrichting vormt het groene hart van Lichtenvoorde. Net als 't Hof heeft het groen rond het centrum van Lichtenvoorde de gebruiksfunctie "recreëren en verblijven van bovenlokaal niveau".

GROENVISIE OOST GELRE; LICHTENVOORDE

TYPE GROEN

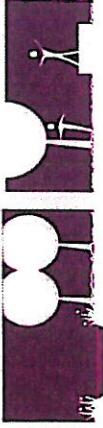
- 1** ★ Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit

- 2** Verzorgd buurt- en wijkgreen

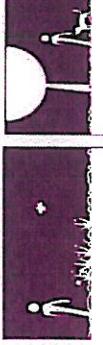
- 3** Grote groenvlakken en laanstructuren met een extensief karakter

GEBRUIKSFUNCTIE

A: WATERBERGING

B: SPELEN

C: NATUURRECREATIE

D: RECREEREN EN VERBLIJVEN

- In historisch groen
van bewerkt tot belang
• op lokale niveau

RUIMTELIJKE FUNCTIE

I: BEGELEIDEN

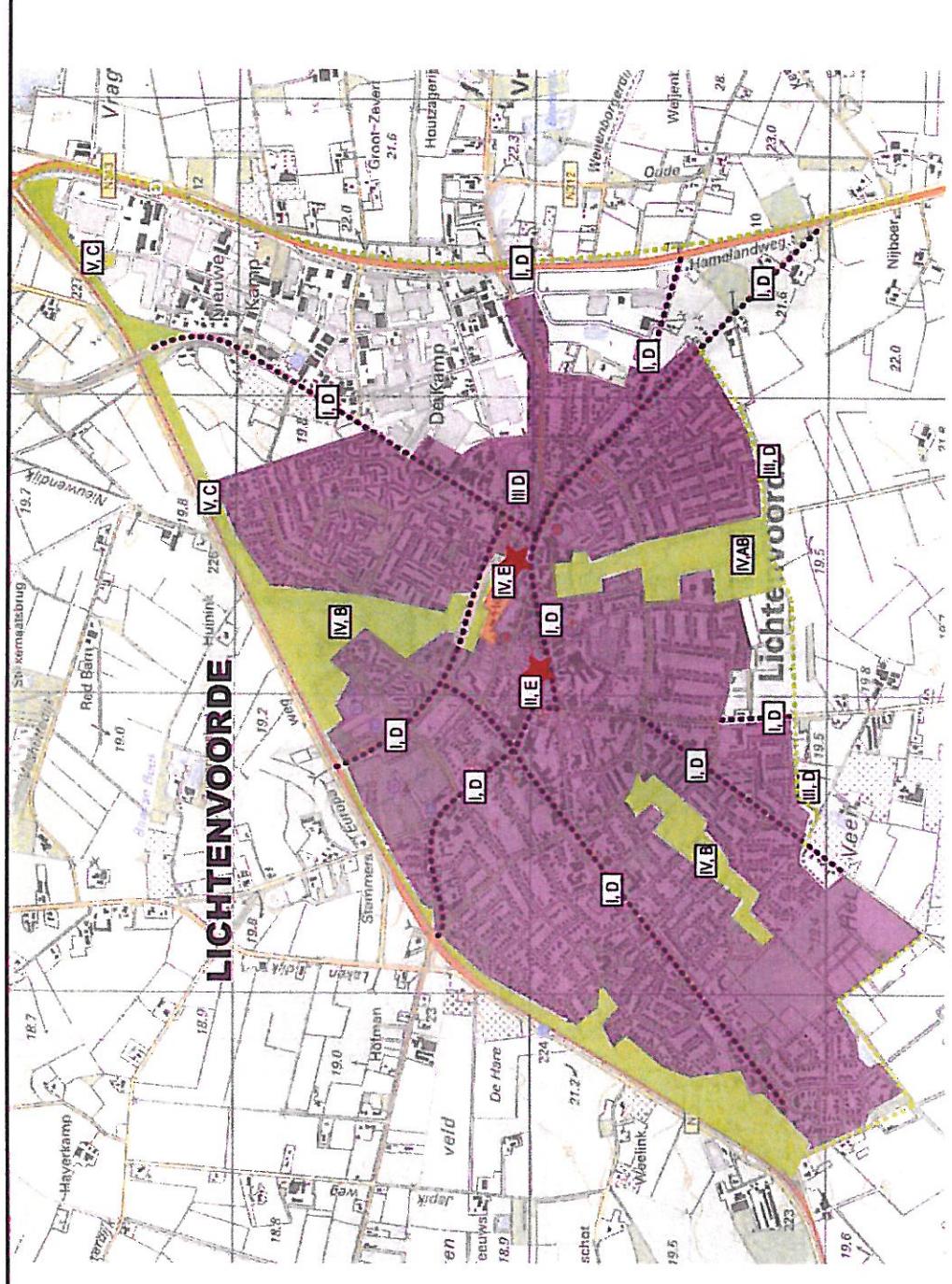
II: ORIENTEREN

III: INPASSEN

IV: VERBINDEN

V: SCHEIDEN

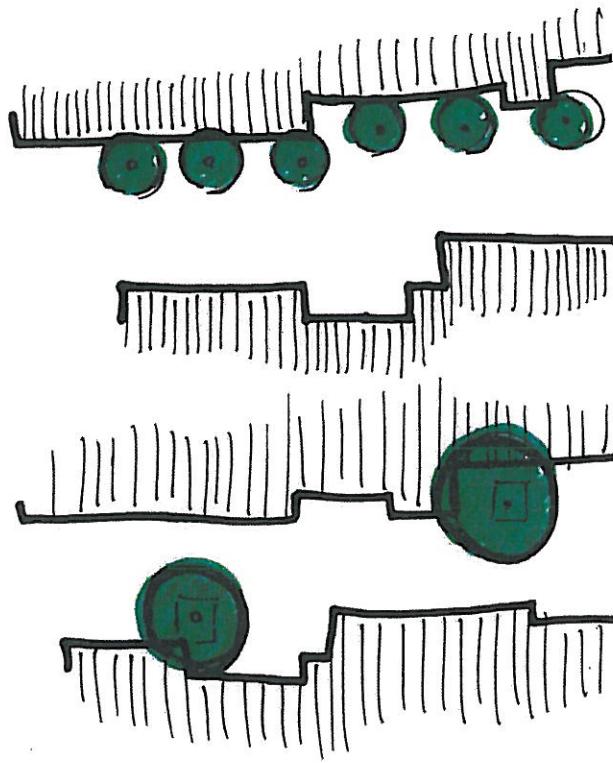
VI: RUIMTE BIEDEN

4.2.2 Groenlo

Het groen binnen de vestingstad en de entrees van de vesting vormen de bijzondere groenobjecten van deze kern. Binnen de vesting wordt groen spaarzaam toegepast, maar als het wordt toegepast, dan ook van hoge kwaliteit. Dus liever één mooie grote of bijzondere boom in een straat dan vijf kleine boompjes. Spaarzaam toepassen van groen, maar dan wel van een hoge kwaliteit past het beste in de historische oude stad. Het groen binnen de vestingstad Groenlo wordt dan ook toegepast volgens het "less is more" principe. De vestingwerken zelf vormen de belangrijkste parkzone van Groenlo, maar ook een trekpleister van bovenregionaal niveau. Samen met het groen langs de (oude) toegangswegen vormt de parkzone rond Groenlo het meer structuurmatige type 2 groen van de stad.

De overgangen van de uitbreidingen ten noorden en ten zuiden van Groenlo (woningen en bedrijven) zijn door de ontwikkeling van robuste groene randen beter ingepast in de omgeving. De wijkparken in het zuiden van Groenlo hebben een extensief karakter, net als het grote park ten noorden van Groenlo. De zuidelijke parken bieden ruimte aan avonturlijk en natuurlijk spelen, terwijl het noordelijke park net als de groenzone bij de waterloop de slinge inspeelt op natuurbeleving.

"less is more" voorbeeld van kwaliteit boven kwantiteit

GROENVISIE OOST GELRE; GROENLO

TYPE GROEN

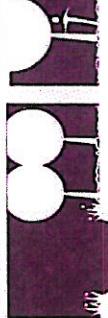
- 1** ★ Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit

- 2** Verzorgd buurten- en wijkgreen

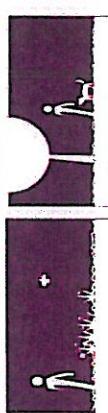
- 3** Grote groenvakken en laanstructuren met een extensief karakter

GEBRUIKSFUNCTIE

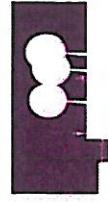
A: WATERBERGING

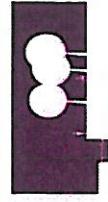
B: SPELEN

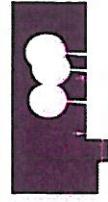
C: NATUURBELEVING

D: RECREEREN EN VERBLIJVEN

E: IN HISTORISCH GREEN
- IN BEWONERSZAAL BELANG

- op historisch niveau

RUIMTELIJKE FUNCTIE

I: BEGELEIDEN

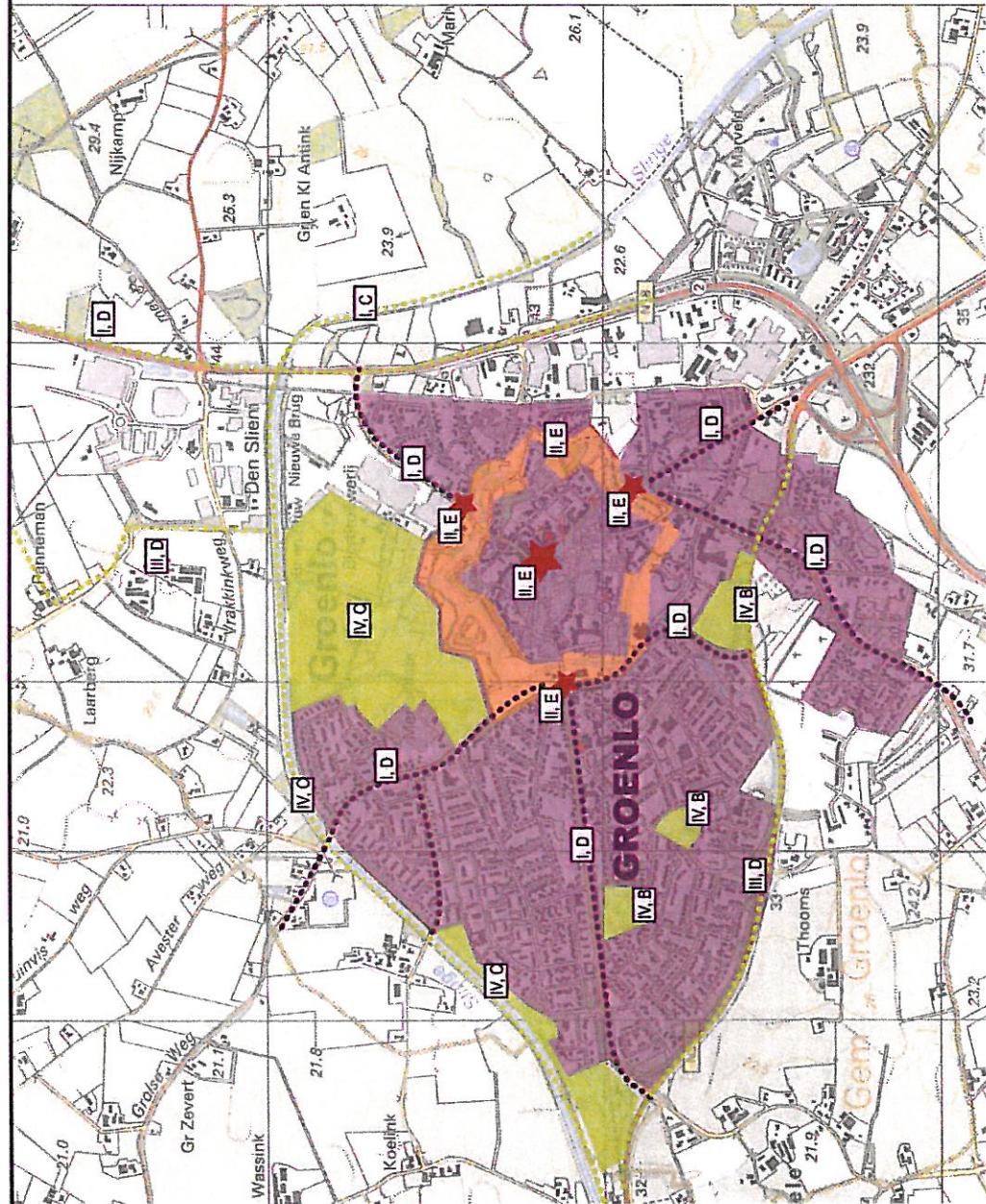
II: ORIENTEREN

III: INPASSEN

IV: VERBINDEN

V: SCHEIDEN

VI: RUIMTE BIEDEN

4.2.3 Mariënvelde

In Mariënvelde is het plein tussen de kerk en de school aangemerkt als een type 1 groenlocatie. Door een accent aan te brengen op dit plein vormt het een bijzondere verbinding tussen de twee grote groenlocaties met een meer extensief karakter. Deze type 3 groenlocaties verbinden de kern van Mariënvelde met het omliggende landschap. Ook de lineaire groenstructuren (bomen en beplantingsvakken) die de doorgaande wegen begeleiden, verbinden de kern met het landschap. Deze groenstructuren hebben een minder landschappelijke en een meer ge cultieveerde uitstraling.

GROENVISIE OOST GELRE; MARIËNVELDE

TYPE GROEN

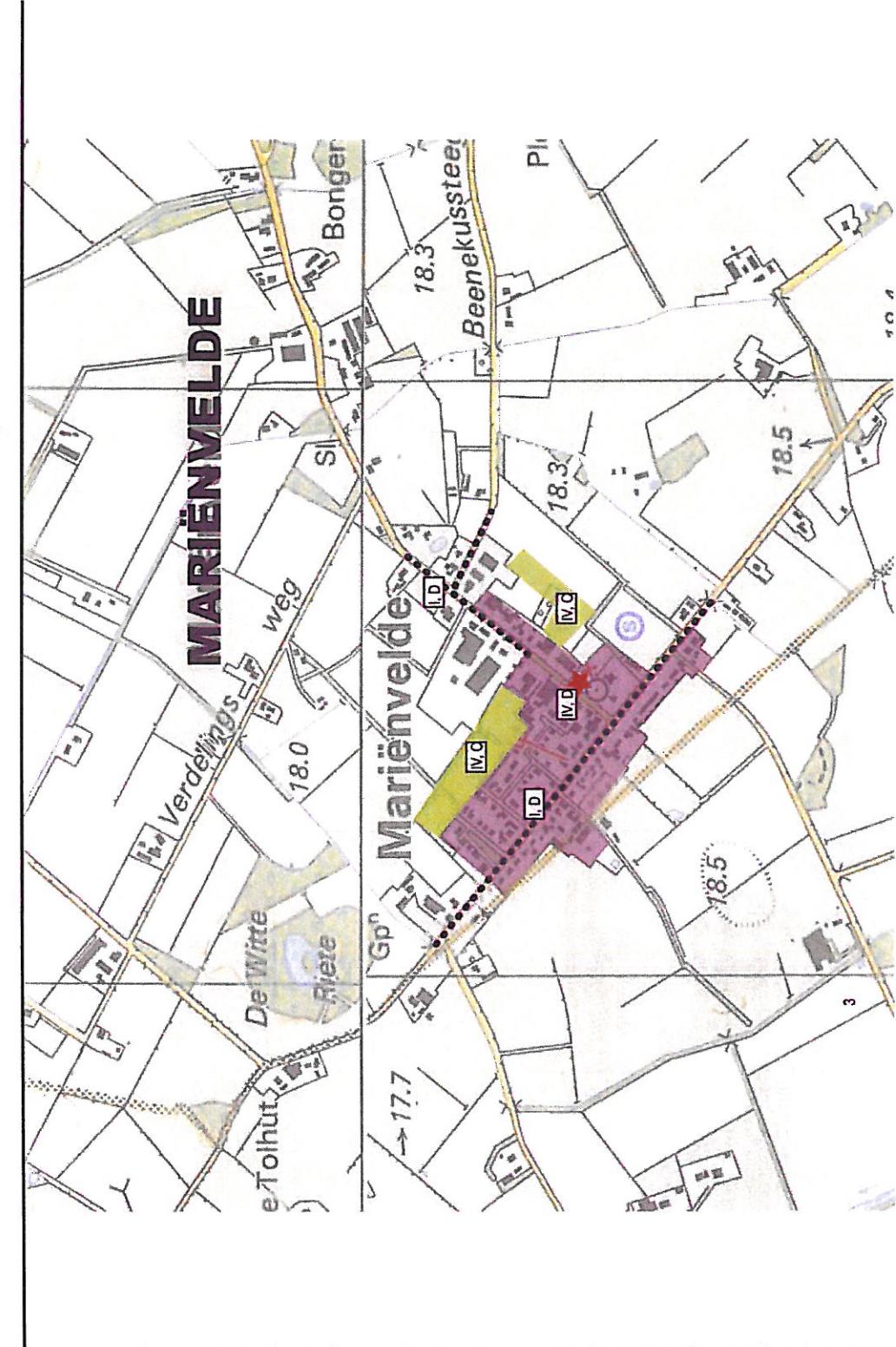
- 1** Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit
kwaliteit

- 2** Verzorgd buur- en wijkgreen

- 3** Grote groenvlakken en
laanstructuren met een extensief karakter

GEBRUIKSFUNCTIE

- A:** WATERBERGING
 - B:** SPELEN
 - C:** NATUURBELEVING
 - D:** RECREEREN EN VORBLIJVEN
 - E:** RECREEREN EN VERBLIJVEN
- In historisch Groen
- van historisch belang
- op lokaal niveau

RUIMTELijke FUNCTIE

- I: BEGELEIDEN
- II: ORIENTEREN
- III: INPASSEN
- IV: VERBINDEN
- V: SCHEIDEN
- VI: RUIMTE BIEDEN

4.2.4 Zieuwent

De sterlocatie van Zieuwent bevindt zich bij de kerk. Deze locatie met een hoogwaardige inrichting en bijzondere groene accenten vormt de verbinding tussen het dorpspark op de oude es en de pastoeretuinen, twee van de belangrijkste groene locaties van Zieuwent. De hoofdontsluiting wordt begeleid door een stevige groenstructuur van linden.

De overgang tussen bebouwd gebied en het open landschap is voorzien van een half transparante beplantingsstrook. Op deze manier is de overgang van de kern beter ingepast in het landschap.

GROENVISIE OOST GELRE; ZIEUWENT

TYPE GROEN

- 1** ★ Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit

- 2** Verzorgd buur- en wijkgreen

- 3** Grote groenvlakken en laanstructuren met een extensief karakter

GEBRUIKSFUNCTIE

A: WATERBERGING

C: NATUURBELEVING

E: RECREEREN EN VRIEBLAIVEN

- In historisch green
- van bewezen totale belang

B: SPELEN

D: RECREEREN

- op lokaal niveau

F: VERBLIJVEN

- in historisch green
- van bewezen totale belang

G: BEGELEIDEN

H: ORIENTEREN

I: INPASSEN

J: VERBINDEN

K: SCHEIDEN

L: RUMTE BIEDEN

RUIMTELIJKE FUNCTIE

I: BEGELEIDEN

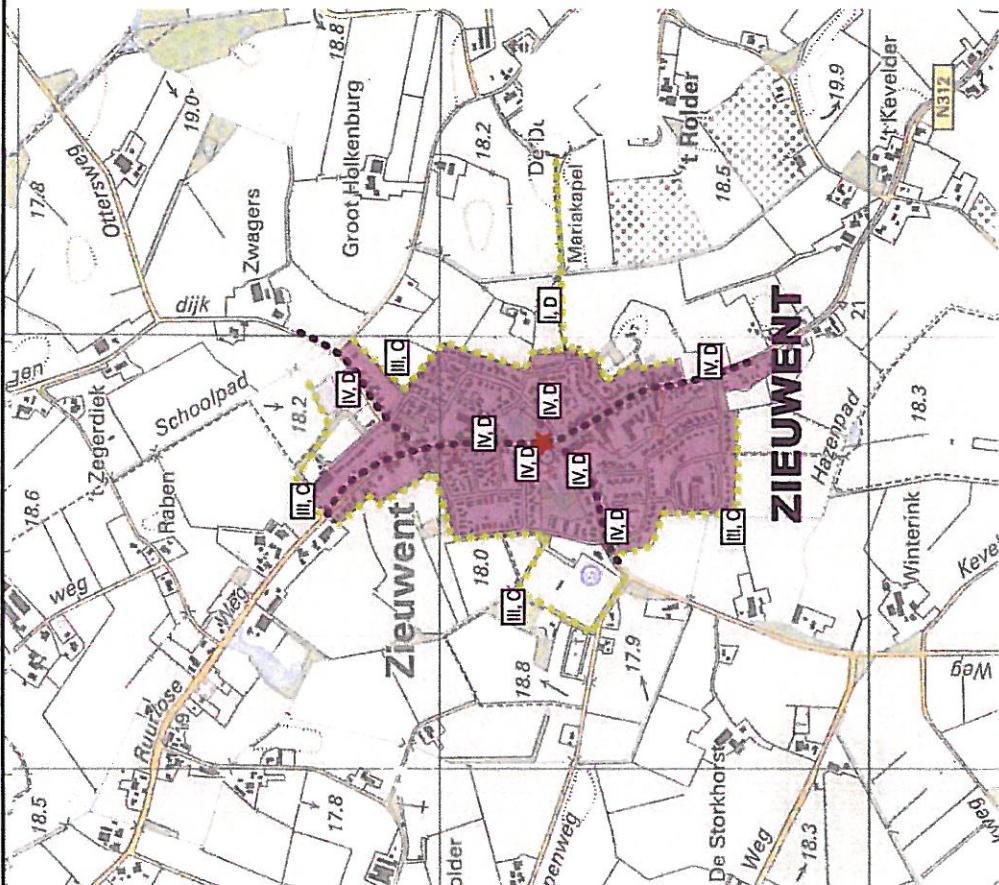
II: ORIENTEREN

III: INPASSEN

IV: VERBINDEN

V: SCHEIDEN

VI: RUMTE BIEDEN

4.2.5 Harreveld

Het kerkplein van Harreveld krijgt een accent als bijzonder oriëntatiepunt in de kern. De hoofdwegen zijn voorzien van een stevige doorgaande begeleidende groenstructuur. Lijnvormige groenelementen rond de gebouwen van de jeugdinstitutie zorgen voor een betere landschappelijk inpassing in de omgeving.

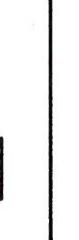
GROENVISIE OOST GELRE; HARREVELD

TYPE GROEN

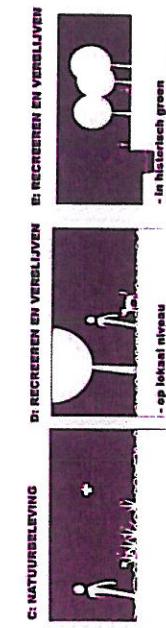
1 ★ Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit

2 * Verzorgd buurten- en wijkgreen

3 Grote groenvlakken en laanstructuren met een extensief karakter

RUIMTELIJKE FUNCTIE

I: BEGELEIDEN

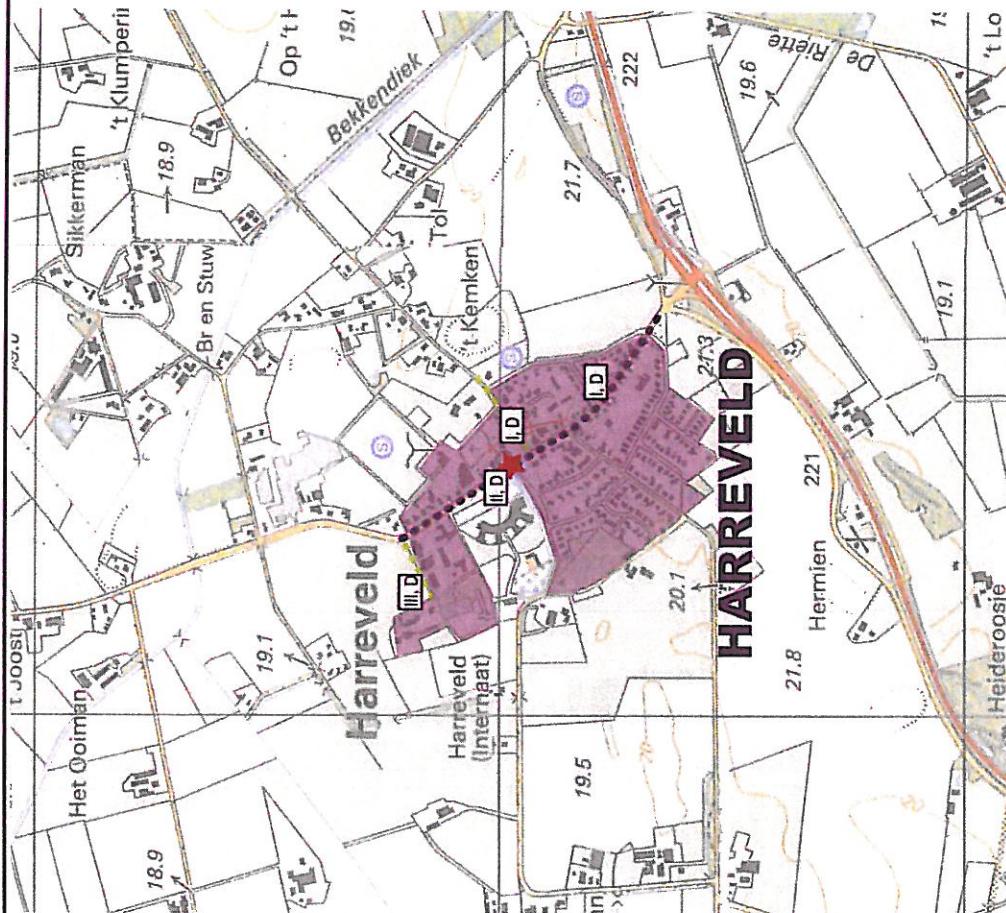
II: ORIENTEREN

III: INPASSEN

IV: VERBINDEN

V: SCHEIDEN

VI: RUIMTE BIEDEN

4.2.6 Lievelde

Lievelde heeft twee sterlocaties, één bij het Koningsplein en één bij het station. Beide locaties krijgen meer uitstraling door de toepassing van hoogwaardig groen en andere inrichtingselementen zoals straatmeubilair. Beide sterlocaties liggen geprojecteerd aan de hoofdontsluiting die voorzien is van een stevige groenstructuur. Aan de zuidrand van Lievelde is de bestaande dorpsrand voorzien van een stevige groene structuur.

Langs het spoor bij de oude Dumeco fabriek is ruimte ontstaan voor nieuwe ontwikkelingen. De groene ontwikkelingen hier kunnen extra meerwaarde krijgen door slimme combinaties te zoeken met eenvoudige ecologische doelen. Denk hierbij aan bloemrijke grasvegetaties of stroken schrale vegetatie ten behoeve van vlinders. Zo biedt extensief groen ruimte aan natuurbeleving en creëert mogelijkheden voor een meer ecologische inrichting.

GROENVISIE OOST GELRE; LIEVELDE

TYPE GROEN

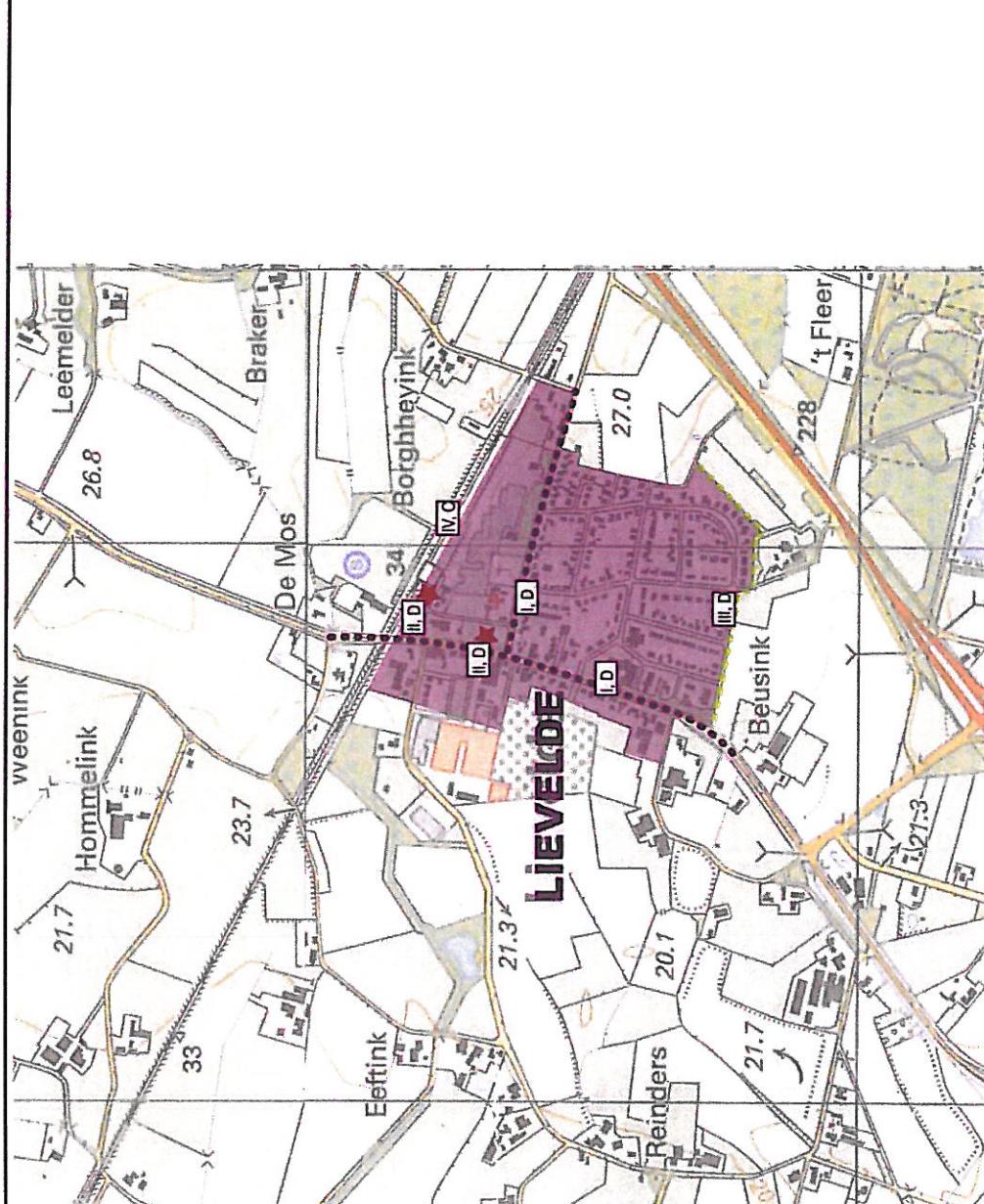
- 1** ★ Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit

- 2** Verzorgd buur- en wijkgreen

- 3** Grote groenvlakken en laanstructuren met een extensief karakter

GEBRUIKSFUNCTIE

A: WATERBERGING	B: SPELEN	C: NATUURBELEVING	D: RECREEREN EN VIERBlijVEN

RUIMTELIJKE FUNCTIE

- I: BEGELEIDEN
II: ORIENTEREN
III: INPASSSEN
IV: VERBINDEN
V: SCHEIDEN
VI: RUIMTE BIEDEN

4.2.7 Vragender

In het openbaar groen van Vragender zijn twee sterlocaties aangegeven; het kerkplein en het monument in het centrum, beide in het hart van het dorp. Het plein bij de kerk krijgt een bijzondere uitstraling, gecombineerd met een meer open karakter. Zodat dit plein een hoogwaardige pleisterplaats vormt die tegelijkertijd ruimte biedt aan diverse gebruiksfuncties (marktkraam, feesttent). Vragender is voorzien van een stevige groene rand, zodat de es vanuit de wijde omgeving goed herkenbaar is. De kapelruïne in het noorden van Vragender is omgeven door idyllisch parkachtig groen dat de plek een bijzondere sfeer geeft.

GROENVISIE OOST GELRE; VRAGENDER

TYPE GROEN

1 ⭐ Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit

2 ······ Verzorgd buurten- en wijkgroen

3 ······ Grote groenvakken en laanstructuren met een extensief karakter

GEBRUIKSFUNCTIE

A: WATERBERING

B: SPELEN

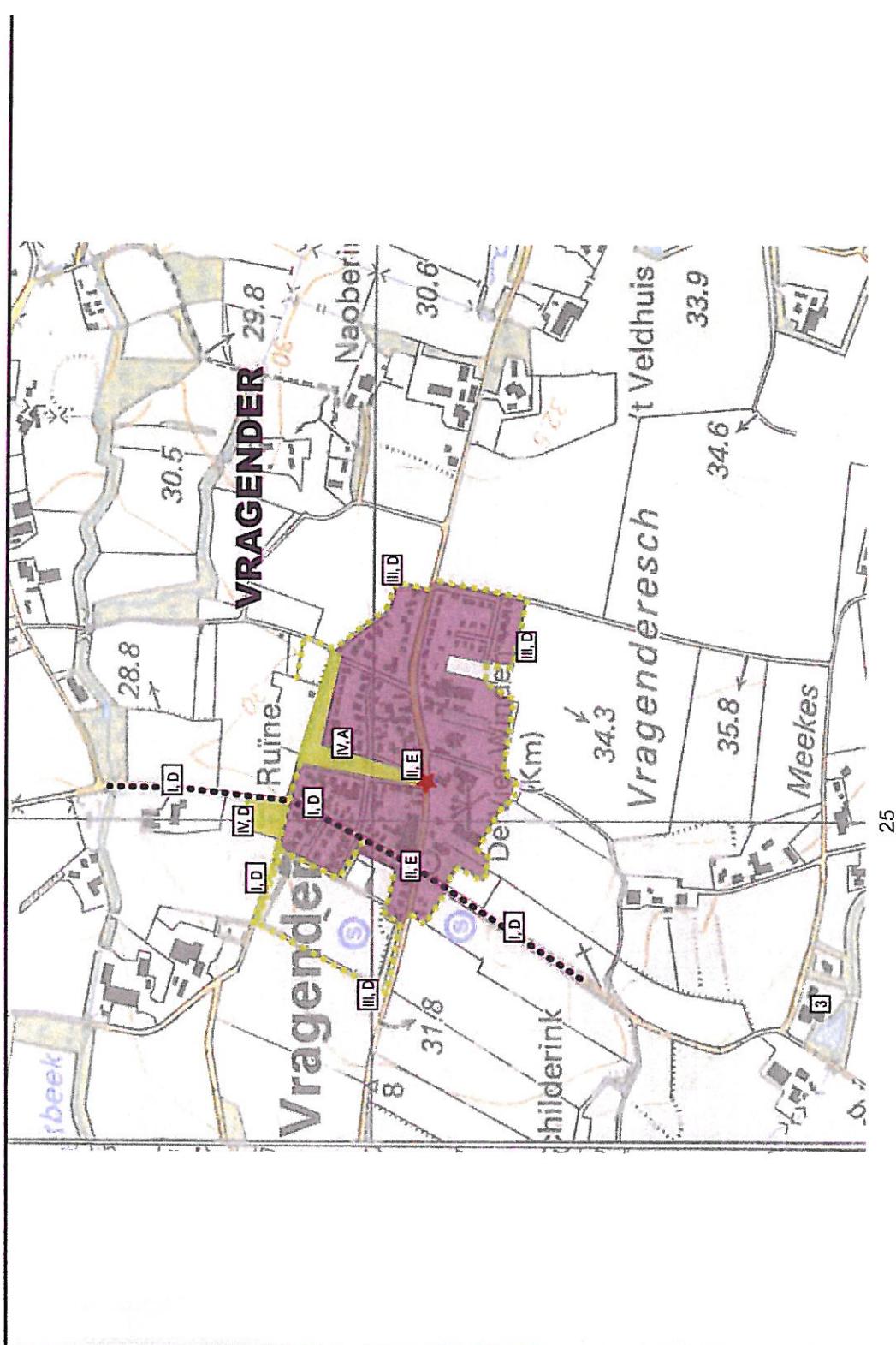
C: NATUURBELEVING

D: RECREEREN EN VERBLIJVEN

E: RECREEREN EN VERBLIJVEN

- In historisch grondgebied van Nederlandsche Beelding

- op huidig niveau

RUIMTELIJKE FUNCTIE

I: BEGELEIDEN

II: ORIENTEREN

III: INPASSEN

IV: VERBINDEN

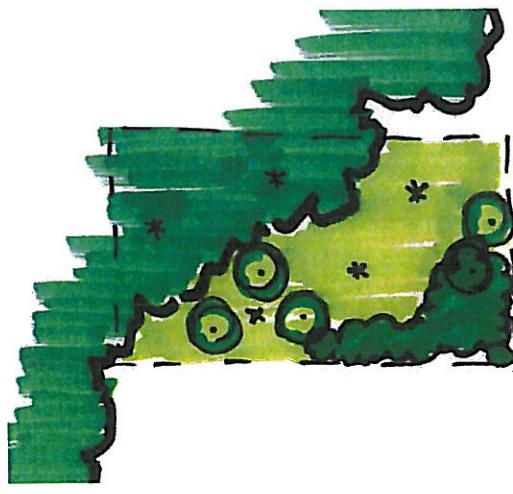
V: SCHEIDEN

VI: RUIMTE BIEDEN

4.2.8 Zwolle

Aan de zuidelijke rand van het buurtschap Zwolle ligt een speelveld, omgeven door bos. Het terrein heeft een meer gevarieerde inrichting gekregen dat beter aansluit bij de bosachtige omgeving. Zowel in de open ruimte als tussen de beplanting zijn spelaanleidingen verwerkt.

De doorgaande wegen zeilen de bosstructuur uit de omgeving door in de kern.

Sterretjes als spelaanleiding

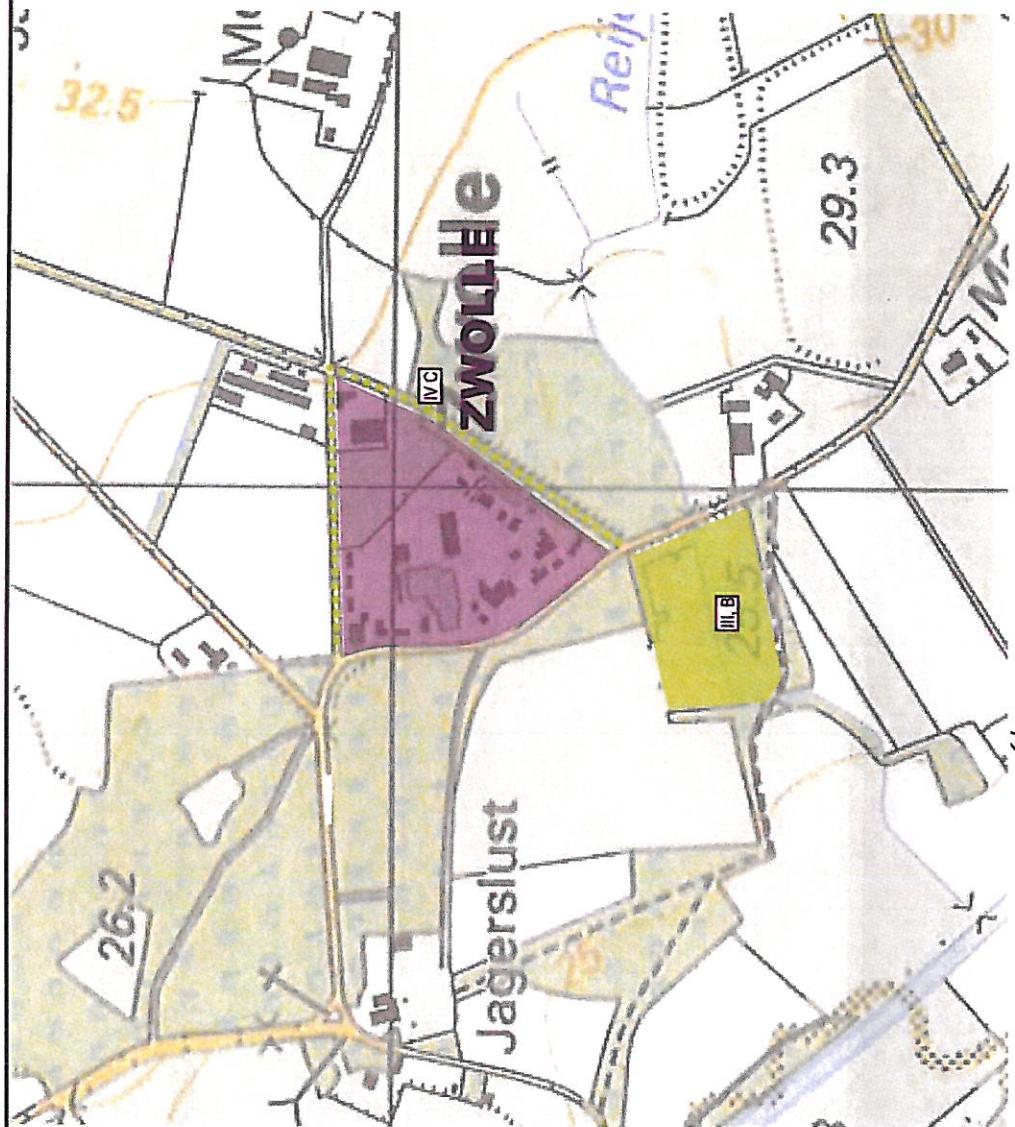
GROENVISIE OOST GELRE; ZWOLLE

Type Groen	Gebruiksfunctie
1	A: Waterberging B: Spelen C: Natuurbewerking D: Recreëren en verblijven E: In historisch groen F: van bewonerskaal belang G: op lokale niveau
2	
3	

- 1 Bijzondere locatie met een hoge kwaliteit
 2 Verzorgd buurten- en wijkgroen
 3 Grote groenvlakken en laanstructuren met een extensief karakter

Ruimtelijke functie

- I: BEGELEIDEN
- II: ORIENTEREN
- III: INPASSEN
- IV: VERBINDEN
- V: SCHEIDEN
- VI: RUIMTE BIEDEN

5 BRONVERMELDING

- Toekomstvisie Oost Gelre 2020
Gemeente Oost Gelre
- Beeldboek groen
Kwaliteitsdefinities voor openbaar groen
Gemeente Oost Gelre september 2006
- Groenbeleidsplan gemeente Oost Gelre
Kwaliteiten en Kansen
Gemeente Oost Gelre juli 2006
- Groenstructuurplan gemeente Oost Gelre
Toelichting en kaarten
Gemeente Oost Gelre oktober 2006
- Groenlicht voor het landschap
Landschapsontwikkelingsplan voor de gemeente Oost Gelre
Gemeente Oost Gelre mei 2007
- Buitenspelen, ja leuk!
Speelruimteplan gemeente Oost Gelre
Gemeente Oost Gelre mei 2007
- Dorpsplan Harreveld, september 2005
- Dorpsplan Mariënvelde, mei 2007
- Dorpsplan Lieveveld, mei 2005
- Dorpsplan Zwolle en Holterhoek, september 2000

Dorpsplan Zieuwent, juni 200

BIJLAGE 1: WAARDE VAN GROEN IN OOST GELRE

Groen neemt in de gemeente Oost Gelre een belangrijke plaats in. Het landschap tussen de kerken is karakteristiek voor de rust en ruimte in de gemeente. De kleinschalige dorpen afgewisseld met agrarische coulissen landschap illustreren de gemoedelijke en landelijke sfeer van de gemeente. De burgers van Oost Gelre vinden het groen in hun omgeving erg belangrijk. In de enquête, gehouden bij het opstellen van de toekomstvisie 2020, gaven zij aan over het algemeen erg tevreden te zijn over het groen in de gemeente.

Naast de waarde van groen voor de burgers van Oost Gelre, heeft het groen en de landschappelijke omgeving ook een grote aantrekkingsskracht op toeristen. De recreatieve sector is erg gebaat bij de aanwezigheid van het groen. Niet alleen het aantrekkelijke agrarische landschap tussen de dorpen maar ook het groen in de kerken draagt bij aan het groene imago van Oost Gelre.

Buitengebied

Het landschap waarin de gemeente Oost Gelre zich bevindt is onder te verdelen in drie typen. Het oostelijke deel op het Oost Nederlands plateau, het middengedeelte met de kerken Lichtenvoorde, Harreveld, Liervelde, Zwolle en Groenlo en het westelijke lager gelegen ontginningsgebied met de kerken Zieuwent en Mariënvelde.

Oost Nederlands plateau: Een gebied met weidse uitzichten over glooiende akkers, afgewisseld met bossen, houtsingels (eik/berk) en wegbeplanting (eik). Opvallend is de hooggelegen Vragender-es, waar omheen een gordel ligt van kleinschalig wonen, recreatie, bedrijvigheid en agrarisch gebruik.

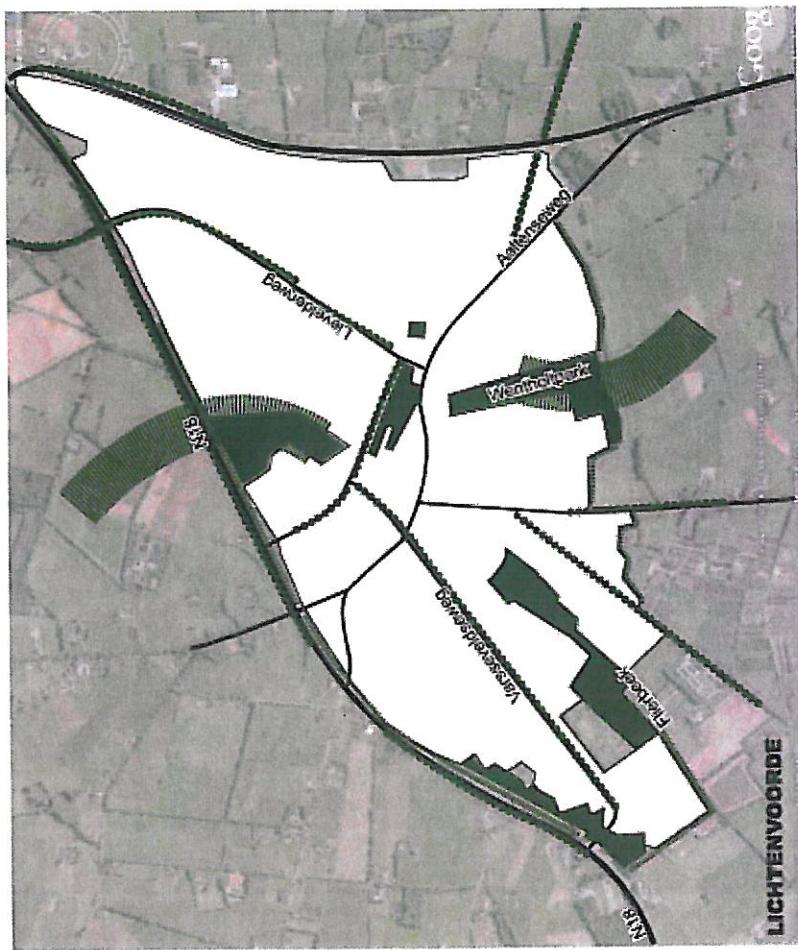
Middengebied: In het middengebied zijn op de hogere delkzandruggen de kerken ontstaan. Het landschap is een afwisseling van agrarisch gebruik en natuur.

Ontginningsgebied: Heide en ontginningen met grote open ruimtes in het landschap. De beplanting is de laatste decennia grotendeels geruimd vanwege de ruilverkaveling. Verspreid in het landschap zijn nog enkele reliëften van oude houtsingels en bosjes

aanwezig. De doorgaande (verharde) wegen zijn met een stevige boombeplanting ingeplant.

Binnen bebouwde kom

Hieronder wordt beknopt de groenstructuur per kern beschreven. Van iedere kern worden de huidige belangrijkste groenelementen genoemd en geïllustreerd met een geschematiseerd kaartje.

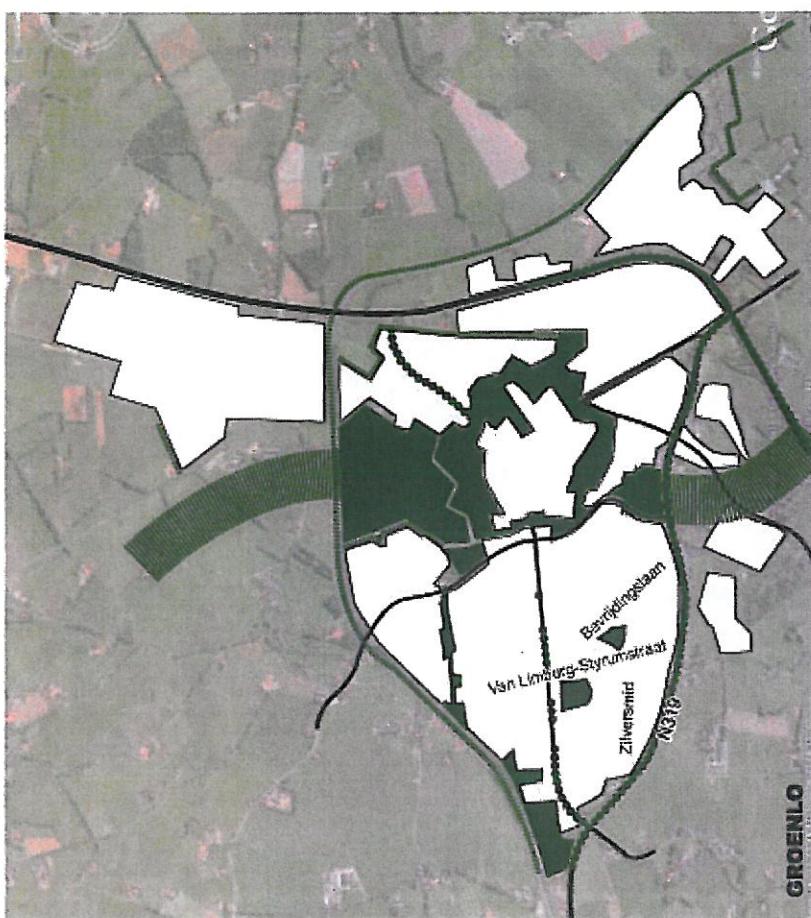

Lichtenvoorde

In Lichtenvoorde wordt de hoofd groenstructuur gevormd door verschillende groene wiggen die de kern verbinden met het buitengebied. Allereerst is de noord-zuid verbinding langs de Oude Baaksebeek richting het Wentholtpark een duidelijke groenzone. Deze zone heeft een duidelijk ecologisch karakter en wordt zeer gewaardeerd door de bewoners van de omliggende woonwijken. Tevens biedt deze zone ruimte aan diverse voorzieningen met een (meer of minder) groen karakter zoals het sportpark, de ijsbaan, een begraafplaats en scholen. Aan de noordzijde gaat de brede groenzone over in de groene rand tussen kern en de N18. Ook de zuidelijke rand tussen de N18 en Lichtenvoorde is ingericht als een brede groene buffer.

Een andere grote groenzone bevindt zich in het zuidwesten van de kern. Vanaf de nieuwbouwwijk Flierbeek loopt een waterrijke groenzone tussen de woonwijken door richting het centrum.

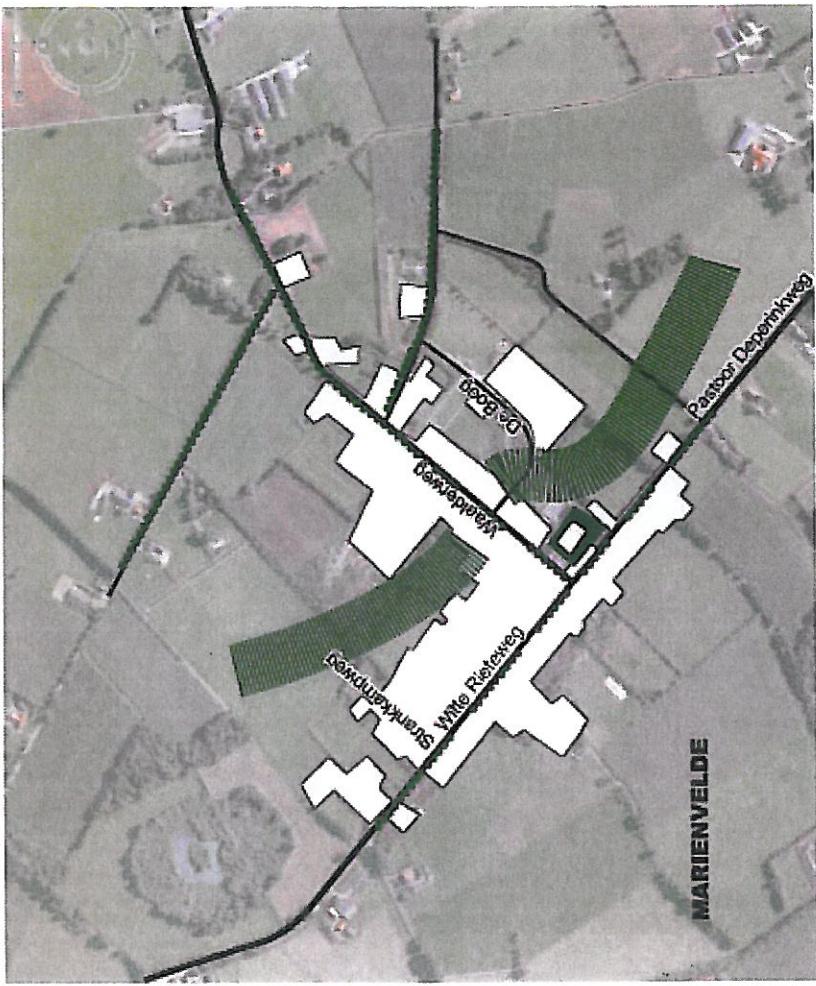
Andere belangrijke groenstructuren bevinden zich langst de ontsluitsingswegen zoals de Varseveldseweg, Aaltenseweg en de Lieveldseweg. Deze groenstructuren bestaan vooral uit boomstructuren en enkele groenobjecten.

Groenlo

Het groen in Groenlo bestaat uit verschillende typen. Het opvallendste is natuurlijk het groen op en rond de vesting. De taluds van de vestingwerken hebben een parkachtige uitstraling en liggen als een beschermende groene gordel om de historische stad. Het groen is hier niet alleen van belang voor het zichtbaar maken van de geschiedenis van Groenlo, het vormt ook de scheiding tussen de vesting en de uitbreidingswijken. Tevens is het een belangrijk recreatief en toeristisch gebied.

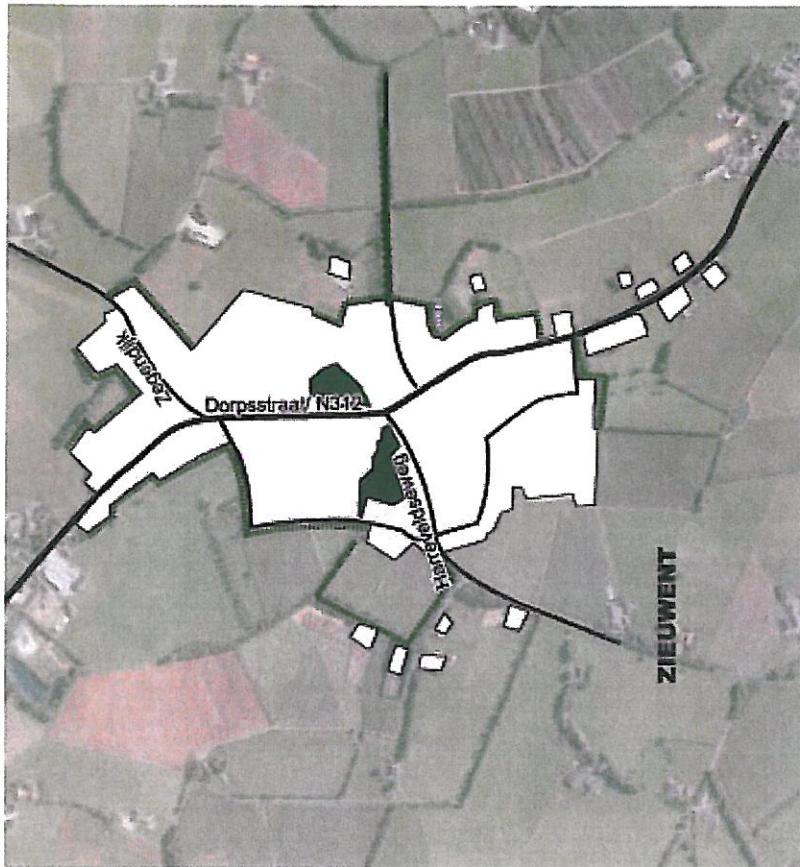
Naast de vesting is het groen langs de ontsluitingswegen en entrees erg belangrijk voor het beeld van Groenlo. Deze plekken zijn de eerste stukjes van Groenlo die bezoekers zien als ze de kern binnenkomen. Vooral de entrees fungeren als visitekaartjes voor de kern. Voor de burgers is ook het groen dichter bij de woningen van belang. Een goed voorbeeld is het groen langs de watergang Van Limburg-Stijrumstraat, Zilversmid en Bevrijdingslaan die aansluit op het groen aan de buitenrand van de kern. Deze groene randen zijn ook voor de groenstructuur van belang. Ze omsluiten het grootste deel van de kern en zijn daardoor een aantrekkelijke wandel- en speelgebied.

Mariënvelde

Mariënvelde is een vrij jonge kern die pas in 1952 haar eigen naam kreeg. De kern ligt op de overgang van het kampenlandschap en het jongere ontginningslandschap en heeft een opvallend regelmatig wegenpatroon. De lijnen van wegen staan loodrecht op elkaar, kenmerkend voor ondermeer de ontginning van heide- en broekgronden. Langs de hoofdontsluitingswegen De Witte Rieteweg en Waalderweg zijn bebouwingslinten ontstaan die steeds verder verdichten.

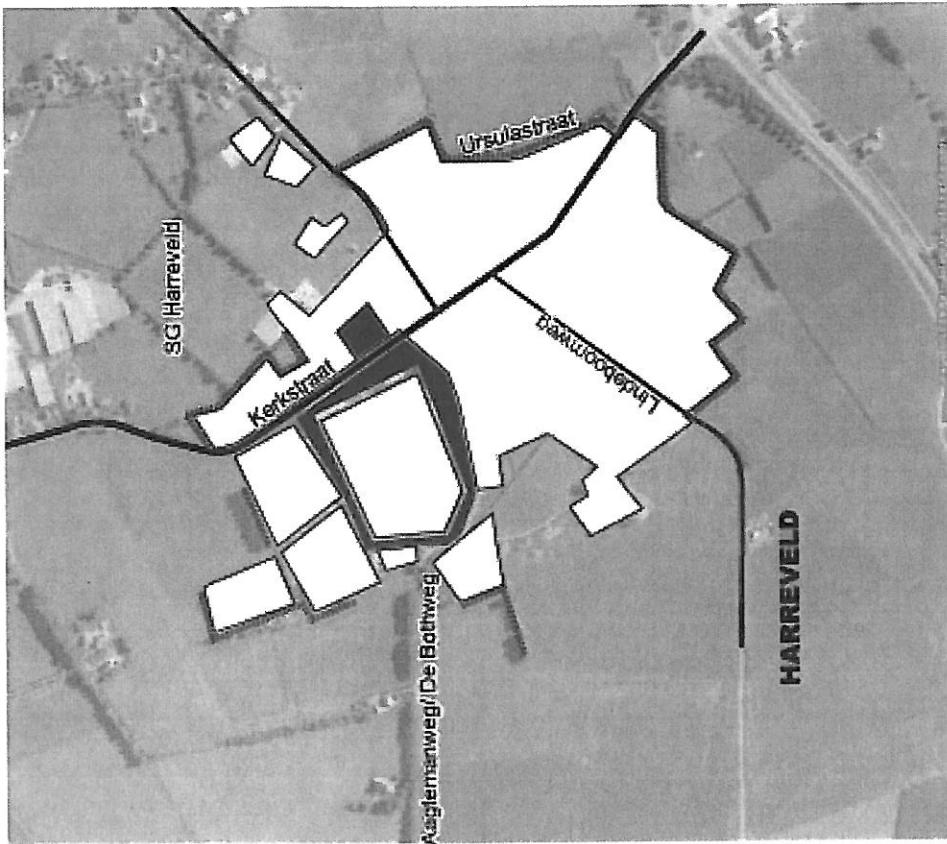
De bovenlijnen langs de Witte Rieteweg/Pastoor Depenckweg en de Waalderweg is de meest opvallende groenstructuur in de kern die tevens de belangrijkste wegen van de kern benadrukt. De natuurlijke zone bij De Boog is vanwege zijn omvang voor de kern een belangrijk groenelement. Het speelterrein aan de Strankkampweg heeft een belangrijke sociale en recreatieve functie voor de kern. Deze plek is indirect onderdeel van de groenstructuur en heeft een grote waarde voor de burgers.

Zieuwent

Zieuwent staat bekend om zijn kerkenpaden die aantrekkelijk zijn voor wandel- en fietsrecreatie. De kern is net als veel andere dorpen in de Achterhoek, ontstaan als een esdorp. Rondom de kerk zijn de eerste huizen en boerderijen gebouwd. Ook nu nog is het gebied rondom de kerk een belangrijke ontmoetingsplek. De omgeving van de kerk vormt het groene centrum van Zieuwent.

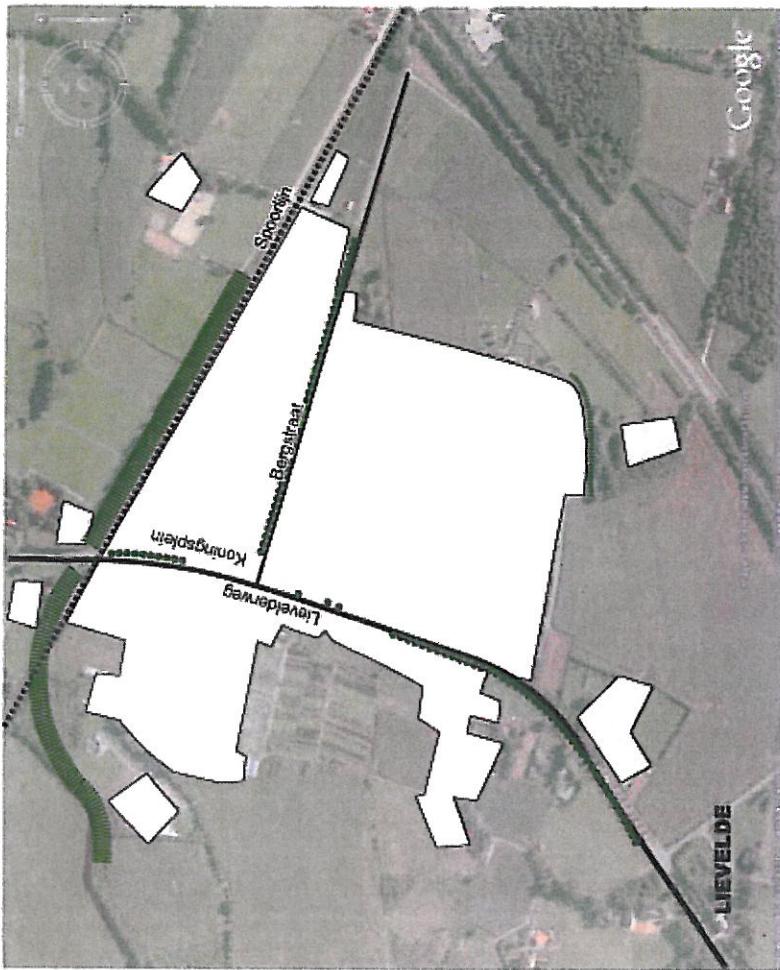
Verder is de boomstructuur aan de Dorpsstraat-Zegendijk-Harreveldseweg de meest opvallende boomstructuren in de kern. Ze begeleiden de belangrijkste ontsluitingswegen. Ook in Zieuwent is de overgang tussen kern en landschap voorzien van bomen.

Harreveld

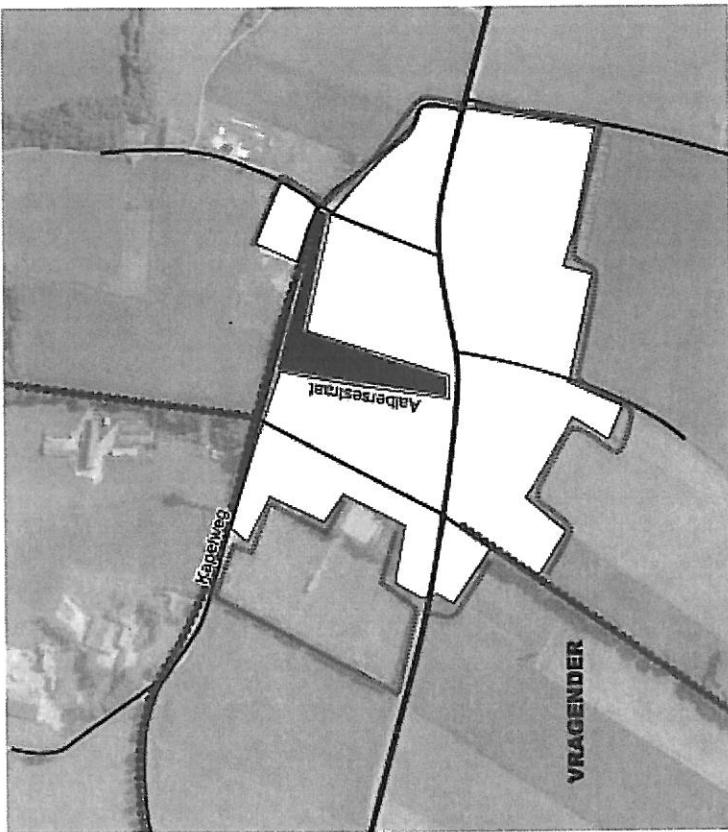
Harreveld is ontstaan vanuit een vroegere buitenplaats met een formele landschapsaanleg. Restanten hiervan zijn nog terug te vinden in de vorm van boombeplantingen langst de Lindeboomweg, Aagtemanweg en De Bothweg (aan de rand van de kern). Ook de gracht bij het internaat is een restant van de buitenplaats. In de 20^e eeuw is het landschap rondom de kern ontgonnen en grootschalige verkaveld.

De Kerkstraat is de belangrijkste ontsluitingsweg. Deze loopt van noord naar zuid dwars door de kern. Opvallend is hier de steenige omgeving met de boombeplanting in een gras of beplantingsstrook. De kern kent een groene omranding die aan de noordoostzijde bestaat uit een boomstructuur aan de Ursulalaan en aan de zuidzijde bestaat uit de singelbeplanting rond de akkers en het groen bij de kruising De Bothweg/Lindeboomweg. De groene inrichting van het terrein van SG Harreveld draagt ook bij aan het groene karakter. Tussen de kerk en café de Boer is een aantrekkelijk dorpsplein ingericht.

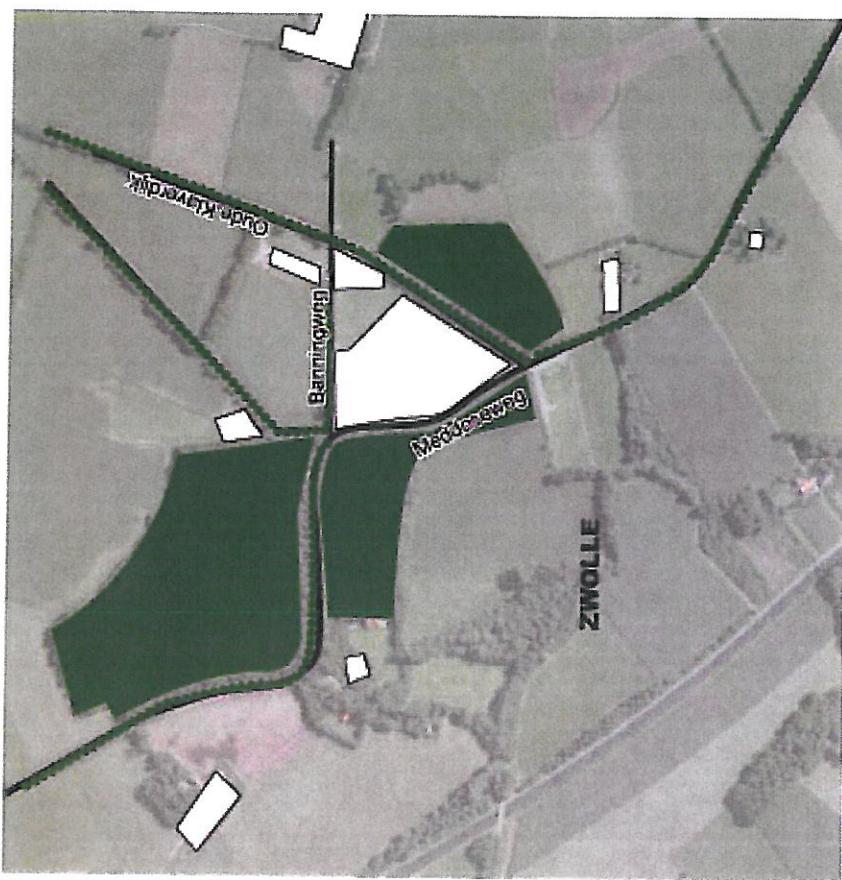
Lieveerde
Lieveerde is ontstaan vanuit een typisch Achterhoeks kranseisdorp. Boerderijen stonden rondom een es en de omliggende woeste gronden werden gebruikt voor bemesting van de akkers.

Naast de spoorlijn zijn de Lieveledeweg en de Bergstraat de belangrijkste ontsluitingen van de kern. Deze zijn aangezet met een groen- en boomstructuur. Op de kruising van deze wegen ligt het Koningsplein, een functioneel plein met enkele grote bomen die het stenige uiterlijk van dit plein doorbreken.

Vragender

De kern Vragender kent een duidelijke groenstructuur die bestaat uit de centraal in de kern gelegen wadi, aan de Aalbeekstraat. Dit belangrijke groeneelement sluit aan bij de grotere groenstroken aan de Kapelweg. Naast het groen in de kern is ook het groen aan de westelijke rand een belangrijk onderdeel van de groenstructuur. De groene omranding neemt het zicht weg op de sportvelden die daar liggen. De kern Vragender ligt op de Vragender es en vormt daarmee een duidelijke twee-eenheid in het landschap.

Zwolle

Het buurtschap Zwolle ten zuidoosten van Groenlo is gelegen in het oude ontginningslandschap. Het buurtschap ligt grotendeels verschoolen tussen bospercelen. De bebouwing ligt geconcentreerd in de driehoek tussen de Banningweg, Oude Klaverdijk en Meddoseweg. Opvallend is het open zicht aan de noordzijde van Zwolle, hier is geen bos aanwezig. Hier bepalen de boerderijen en het open agrarische landschap het beeld van Zwolle.

